

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **J. Ľ. B.**, bytom M., proti žalovanému **Úrad vlády Slovenskej republiky**, so sídlom Nám. slobody 1, Bratislava, zastúpenému JUDr. M. T., advokátkou so sídlom U., B., v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 3/2008/VSÚ zo dňa 01. februára 2008, o odvolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave zo dňa 30. júna 2009, č.k. 1 S 97/2008-60, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Bratislave zo dňa 30. júna 2009, č.k. 1 S 97/2008-60, **p o t v r d z u j e .**

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Bratislave napadnutým uznesením č.k. 1 S 97/2008-60 zo dňa 30. júna 2009 nepriznal žalobcovi oslobodenie od súdnych poplatkov, pretože nesplnil podmienky na oslobodenie v zmysle ustanovenia § 138 Občianskeho súdneho poriadku. Súd skúmal, či sú v prípade žalobcu kumulatívne splnené obe zákonné podmienky pre toto oslobodenie. V prvom rade sa zaoberal podmienkou, či priznanie oslobodenia odôvodňujú pomery účastníka. Žalobca predložil súdu potvrdenie o osobných, majetkových a zárobkových pomeroch, z ktorého vyplýva, že žalobca pracuje ako operátor na PC, jeho čistý príjem za rok 2008 je 5342,16 € a za posledné

tri mesiace je 1456,35 €, poberá výsluhový dôchodok vo výške 79,21 €, je spoluvlastníkom trojizbového bytu a 60-ročného domu, vlastní motorové vozidlo. Manželka žalobcu pracuje v organizácii, kde jej výška mesačného príjmu predstavuje 675,89 €. Žalobca nepredložil žiadny doklad, z ktorého by vyplývalo, že by manželia mali obmedzené, ani zrušené bezpodielové spoluvlastníctvo manželov. Krajský súd ďalej uviedol, že spoločný príjem manželov potom tvorí dostatočný základ na to, aby žalobca bol schopný uniesť súdny poplatok, ktorý predstavuje sumu 66 €. Zdôraznil, že v prípade úspechu žalobcu v konaní má tento právo na náhradu trov konania. Dodal, že splnenie druhej podmienky, či nejde o svojvoľné alebo zrejme bezúspešné uplatňovanie alebo bránenie práva, nie je možné bez prejednávania veci posúdiť, preto sa súd v tomto štádiu konania pri posudzovaní tejto otázky nemohol zaoberať posudzovaním obsahu žaloby.

Proti tomuto uzneseniu podal žalobca v zákonnej lehote odvolanie, v ktorom krajskému súdu vyčítal, že sa v napadnutom rozhodnutí zaoberal len príjmami žalobcu a jeho manželky a opomenul výdavky, ktorými sú predovšetkým úvery, ktoré si vzali najprv z dôvodu odkúpenia časti rodičovského rodinného domu, ktorý sčasti zdedili po rodičoch (v roku 2002 si žalobca vzal hypotekárny úver), a záchrany rodinného domu. Súčasne uviedol, že si musel od známeho požičať 1000 €, aby rekonštrukciu zvládli. Zakúpenie osobného motorového vozidla žalobca odôvodnil dopravnou nehodou, pri ktorej na jeho motorovom vozidle zn. L. vznikla totálna škoda zavinením iného a skutočnosťou, že rodinný dom, kde je prihlásený na trvalý pobyt, sa nachádza mimo Bratislavy. Zároveň súdu predložil fotokópie zmlúv o poskytnutých úveroch, ktoré podľa vyjadrenia žalobcu mesačne predstavujú spoločne splátky vo výške 392,85 €.

Ďalej poukázal na poplatky spojené s bývaním vo výške cca 350 €, poistenie osôb (žalobca, manželka a tri dcéry) vo výške 98 € a ostatné výdavky na stravu a domácnosť. Tiež uviedol, že má podlomené zdravie a od roku 2002 pravidelne užíva lieky, ktoré ho mesačne vyjdú cca 35 €, čo nezahŕňa lieky na podporu upevnenia zdravia. Zubný lekár ho ročne vyjde cca na 200 €. Dodal, že jeho hodinová mzda má byť od mesiaca august 2009 znížená cca na 2,32 €. Súčasne súdu predložil fotokópie výpisov z účtov žalobcu a jeho manželky za mesiac jún 2009.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 v spojení s § 246c ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku) preskúmal uznesenie podľa § 212 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku, prejednal odvolanie bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 a § 250ja ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku, a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

Z obsahu súdneho spisu odvolací súd zistil, že žalobca podaním zo dňa 23. júna 2009 požiadal o oslobodenie od súdnych poplatkov (§ 138 Občianskeho súdneho poriadku). V podaní uviedol, že k žiadosti o oslobodenie od súdneho poplatku v prílohe zasiela fotokópiu písomnej odpovede z 21. mája 2009 adresovanej Okresnému súdu Bratislava I, kde sa vyjadril k prešetrovaniu osobných pomerov, zárobkových pomerov a majetkových pomerov a ku ktorému zaslal aj v originály potvrdenie o osobných, majetkových a zárobkových pomeroch na oslobodenie od súdnych poplatkov, fotokópie výplatných pásov za mesiace január až marec, fotokópie potvrdení o návšteve školy dcér – dvojčiek H. B. a M. B..

Podľa § 138 ods. 1 O.s.p. na návrh môže súd priznať účastníkovi celkom alebo sčasti oslobodenie od súdnych poplatkov, ak to pomery účastníka odôvodňujú a ak nejde o svojvoľné alebo zrejme bezúspešné uplatňovanie alebo bránenie práva. Ak nerozhodne súd inak, vzťahuje sa oslobodenie na celé konanie a má i spätnú účinnosť; poplatky zaplatené pred rozhodnutím o oslobodení sa však nevracajú.

V citovanom ustanovení sú upravené dve podmienky, ktoré musia byť splnené súčasne, aby mohol súd účastníka konania oslobodiť od súdnych poplatkov. Oslobodenie od súdnych poplatkov musia odôvodňovať pomery žalobcu a zároveň nesmie ísť o svojvoľné alebo zrejme bezúspešné uplatňovanie alebo bránenie práva.

Keďže skutkový stav bol krajským súdom dostatočne zistený, odvolací súd skúmal, či pomery žalobcu odôvodňujú oslobodenie od súdnych poplatkov.

Z obsahu podaní žalobcu, potvrdenia o osobných, majetkových a zárobkových pomeroch, potvrdení o návšteve školy dcér H. B. a M. B., zmluvy o hypotekárnom úvere č. X., zmluvy o poskytnutí spotrebného úveru č. X., zmluvy o poskytnutí spotrebného úveru č. X. a výpisov

z bankových účtov žalobcu a jeho manželky vyplýva, že žalobca je zamestnancom firmy S., kde za rok 2008 dosiahol čistý príjem 5342,16 € a čistý mesačný príjem u neho činil vo februári 2009 436,29 €, v marci 2009 524,48 € a v apríli 2009 495,58 €. Okrem toho je poberateľom výsluhového dôchodku v sume 79,21 € mesačne. Je spoluvlastníkom trojizbového bytu, starého rodinného domu a osobného motorového vozidla. Žije v spoločnej domácnosti s manželkou, ktorej priemerný mesačný príjem činí 675,89 €. Celkový mesačný príjem domácnosti žalobcu je teda približne 1240 €. Žalobca spláca hypotekárny úver v sume 115,77 € a spotrebný úver v sume 100 € mesačne. Jeho manželka spláca spotrebný úver v sume 139,30 € mesačne. Žalobca má tri dcéry, z ktorých dve študujú na vysokej škole a tretia bude podľa vyjadrenia žalobcu v štúdiu na vysokej škole pokračovať od septembra 2009.

Opatrením Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 252/2009 Z.z. boli ustanovené sumy životného minima k 01. júlu 2009 nasledovne:

- 185,19 € mesačne, ak ide o jednu plnoletú fyzickú osobu,
- 129,18 € mesačne, ak ide o ďalšiu spoločne posudzovanú plnoletú fyzickú osobu,
- 84,52 € mesačne, ak ide o nezaopatrené dieťa alebo zaopatrené neplnoleté dieťa.

Najvyšší súd Slovenskej republiky sa stotožnil s názorom krajského súdu, že vzhľadom na výšku súdneho poplatku, stanovené sumy životného minima a celkový mesačný príjem rodiny žalobcu, možno dôvodne dospieť k záveru, že podmienka materiálnej núdze u žalobcu nie je splnená. Je potrebné pripomenúť, že súd nemôže prihliadať na záväzky žalobcu a jeho manželky vyplývajúce z uzatvorených zmlúv o úveroch, bez ohľadu na účel použitia takto získaných prostriedkov, nakoľko ide o zmluvné vzťahy, do ktorých žalobca, resp. jeho manželka vstúpili na základe vlastnej slobodnej vôle. Keďže sa preukázalo nesplnenie jednej z dvoch zákonom vyžadovaných podmienok pre vyhoviecie návrhu na oslobodenie od súdnych poplatkov, skúmaním splnenia druhej z nich t.j. že v predmetnej veci nejde o svojvoľné alebo zrejme bezúspešné uplatňovanie alebo bránenie práva, nebolo potrebné sa zaoberať (porovnaj rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Sžo/324/2009).

Vychádzajúc z uvedených skutočností Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnuté uznesenie Krajského súdu v Bratislave č.k. 1S 97/2008-60 zo dňa 30. júna 2009 ako vecne správne potvrdil (§ 219 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku).

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, pretože žalobca nemal v konaní úspech a žalovanému náhrada trov konania neprináleží (§ 250k, § 224 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu opravný prostriedok n i e j e prípustný.

V Bratislave dňa 1. júla 2010

JUDr. Eva Babiaková, CSc., v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia :
Dagmar Bartalská

